

ДОКЛАД КЪМ БЮДЖЕТА ЗА 2019 ГОДИНА

Бюджет 2019 на Община Велико Търново е съставен на базата на действащата нормативна уредба - Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за публичните финанси, Закон за общинския дълг, Закон за държавния бюджет на РБ за 2019 г., Постановление №344/21.12.2018 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2019 г., съобразен с Бюджетната прогноза на Община Велико Търново, спазвайки приоритетите за разходване на постъпилите по бюджета средства, както следва:

- плащания по обслужване на общинския дълг;
- заплати и вноски за осигурителни плащания;
- социални плащания – обезщетения, помощи, стипендии;
- храна;
- медикаменти;
- отопление, осветление;
- издръжка на социални, здравни и образователни заведения;
- ремонт на общински пътища;
- други разходи.

Бюджета на Община Велико Търново за 2019 година е в размер на 91 691 331 лева, в това число:

- приходи и разходи за делегирани от държавата дейности в размер на 50 250 233 лева
- местни приходи и разходи за местни и дофинансирани държавни дейности в размер на 41 441 098 лева.

Целевите трансфери по Бюджета за 2019 г. са:

- Обща субсидия за финансиране на делегираните от държавата дейности за 2019 година в размер на 43 279 870 лева, което в абсолютна стойност е с 6 548 524 лева повече от тези за 2018 година. Увеличението е в резултат на повишаване на повечето от разходните стандарти и увеличаване на натурални показатели.

- Обща изравнителна субсидия в размер на 1 774 700 лева, а средствата за зимно поддържане и снегопочистване са 376 100 лева.

- Целева субсидия за капиталови разходи в размер на 1 720 400 лева.

Съгласно чл. 44 от ПМС № 344 от 2018 г. неусвоените средства от допълнително предоставени през 2016 г., 2017 г. и 2018 г. целеви субсидии за капиталови разходи, целеви трансфери и/или трансфери за други целеви разходи по бюджетите на общините се разходват за същата цел през 2019 г., като при остатък той се възстановява в централния бюджет в срок до един месец от приключването на разплащанията, но не по-късно от 20 декември 2019 г.

Размерът на собствените приходи на община Велико Търново се предопределя от решенията на Великотърновски общински съвет относно ставките на местните данъци и размерите на местните такси и цени на услуги, както и от начина, по който се управлява общинската собственост.

Определянето на конкретните размери по видове собствени приходи по бюджета на общината е извършено на база проследяване на отчетните тенденции през последните години, намерили отражение в бюджетната прогноза. Получените резултати са поставени на експертна оценка относно настъпилите промени в:

- нормативната уредба за определяне размера на местните данъци и такси, промените в наредбите на Великотърновски общински съвет.
- администрирането на местните данъци и такси;
- степен на събираемост и несъбрани вземания;
- промените в положителна или отрицателна насока на икономическите условия;
- еднократно постъпващи приходи.

Очаквания размер на постъпленията от данъчни и неданъчни местни приходи през 2019 година е 27 887 000 лева, като основни приходоизточници са:

- Данък върху недвижимите имоти - през 2019 година размерите на данъка се запазват. Предприети са действия за увеличение на принудително събраните средства, както и недобори от минали години. Продължават усилията по въвеждане в експлоатация на жилищни и нежилищни имоти. Очаква се допълнителен ръст в приходите от данъка върху недвижимите имоти в резултат на установено деклариране на повече от едно основно жилище, при които данъкът се дължи в пълен размер за всяко от жилищата и за периода, в който едновременно са декларирани като основни жилища.

Планирания приход от този данък е в размер на 5 400 000 лв.

- Такса битови отпадъци - през 2019 година размерите на таксата се запазват. При очаквано запазване на облекченията, приходът се очаква да бъде в рамките на 6 500 000 лв.

- Данък върху превозните средства - размерът на данъка се определя от общината въз основа на данни от регистъра на пътните превозни средства. Очакваното изпълнение е в рамките на 4 000 000 лв.

Предвиден е очаквания размер на приходите от данък върху превозните средства в резултат на прилагането на новата формула за определяне на данъка и новото групиране на диапазоните на данъчните ставки според мощността на двигателя. Промените, спрямо до сега действащите норми за превозните средства до 3,5 т. са:

- диапазоните на ставките се запазват, но се променят групите според мощността на двигателя

- променят се коефициентите за години на автомобила като групиране и като размери.

- облекченията са включени във формулата като коефициенти, но при по-детайлно групиране и променена тежест в окончателния размер на дължимия данък.

- отпада отстъпката за действащо катализаторно устройство.

- предвидени са и очакваните данъчни постъпления за автомобилите до 3,5 т., които до сега са били облагани като товарни, както и ефекта от намаляване на стъпката за изчисляване на данъка за товарните - до 12 тона – от 1000 на 750 кг. товарносимост.

- Данък при възмездно придобиване на имущество – при планиране на този приход се наблюдава състоянието на пазара на движими и недвижими имоти. Върху този данък община Велико Търново няма пряко влияние и на база историческия подход очакваното изпълнение е в рамките на 3 100 000 лв.

- Окончателен годишен патентен данък и данък върху таксиметров превоз на пътници – очакваният приход е в рамките на 300 000 лв. Характерно тук е намаляване на броя обекти подлежащи на облагане с патент, което от своя страна не позволява увеличаване на този приходоизточник. В частта за Данък върху таксиметров превоз на пътници в очакван план - 200 000 лв.

- Туристически данък - очакваният приход е в рамките на 170 000 лв. Увеличение на постъпленията от туристически данък се очаква в резултат на извършваните ежеседмични проверки на служители на Община Велико Търново и ОД на МВР – Велико Търново. Внедрен е нов софтуер - веб-базирана облачна система „Туризм 360 – Велико Търново“.

По бюджетите на второстепенните и от по-ниска степен разпоредители с бюджет по бюджета на общината не се предвиждат приходи, с изключение на помощи и дарения. Това не се отнася за разпоредителите с бюджет, които прилагат делегиран бюджет. Собствените приходи на училищата се планират от съответните директори.

Собственото участие по проекти, които са за сметка на Местни данъчни и неданъчни приходи и заемни средства е в размер на 398 697 лева.

Предвижда се по бюджета за 2019 г. на Община Велико Търново да бъдат възстановени временни безлихвени заеми от Сметки за средства от Европейския съюз в размер на 2 855 389 лева с част от които ще бъдат погасени заеми, усвоени през 2018 г.

Разходите на Община Велико Търново за 2019 г. са планирани в съответствие с действащото законодателство, при създадена организация за поддържане на добро финансово състояние и ефективно, ефикасно и икономично използване на бюджетния ресурс. Финансовото управление и контрол се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не се поемат ангажименти за разходи, които финансово не са обезпечени и не се допуска увеличение на просрочените задължения и вземания. За целта текущо се анализира изпълнението на бюджета с оглед своевременното идентифициране на рисковете и причините за възникване на просрочени задължения и вземания, въз основа на информацията за поети ангажименти за разходи и начислени задължения и за начислените вземания Едновременно с това се предприемат и необходимите мерки за преодоляване на възникналите проблеми.

Функция „Общи държавни служби“:

В Делегираната от държавата дейности средствата са в размер на 2 419 000 лева. Тук се планират разходите за възнаграждения и осигурителни вноски на кметовете на общини, кметовете на населени места и на служителите в общинската администрация. Средствата за заплати за 2019 г. за делегираните от държавата дейности се определят в съответствие с действащите разпоредби. В рамките на средствата по единните стандарти, кмета определя индивидуалните възнаграждения на служителите в администрацията в съответствие с действащата нормативна уредба. Със средствата, определени със ЗДБРБ за 2019 г. за общинската администрация е предвидено увеличение на заплатите. Увеличението на индивидуалните основни месечни заплати се извършва по реда на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с ПМС № 129 от 2012 г. Икономията на разходите за персонал може да се използва текущо или е натрупване само за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски. С чл. 51 от ЗДБРБ за 2019 г. са определени средствата за общинската администрация, в т. ч. средства за кметове и кметски заместници и средства за останалата численост на администрацията.

С ПМС № 4 от 10 януари 2019 г. за изменение и допълнение на ПМС № 67 от 2010 г. за заплатите в бюджетните организации и дейности е регламентиран нов начин на определяне на индивидуалните основни месечни заплати на кметовете на общини, райони и кметства. Предвидено е конкретните размери да се определят от съответния общински съвет при условията на Закона за местното самоуправление и местната администрация, като размерът на определените заплати не може да надхвърля основната месечна заплата на министър. Индивидуалната основна месечна заплата на заместник-кметовете на общината се определя в размер до 80 на сто от основната месечна заплата на кмета на общината, а на кметските заместници - в размер до 80 на сто от средната основна месечна заплата за кмет на кметство в общината.

За местни и дофинансирани държавни дейности са предвидени кредити за заплати и осигурителни вноски на дофинансираните щатни бойки, издръжка и възнаграждения на

председателя на общинския съвет и на общинските съветници, средствата за издръжка на общинската администрация, за капиталови разходи и други в размер общо 5 379 634 лева.

В разходите за дофинансиране на делегираните от държавата дейности също е предвидено увеличение на разходите за персонал съответстващо на настоящата нормативна уредба, относно осигурителни вноски и минимална работна заплата.

В разходите за местни дейности издръжката на общинска администрация и общински съвет няма съществени промени спрямо предходната година.

Разходите за представителни цели на общините се определят от съответния общински съвет, при спазване на ограниченията по чл. 90 от ЗДБРБ за 2019 г.

В чл. 90, ал.1 от ЗДБРБ за 2019 г. е определено, че размерът на средствата за представителни разходи за кметовете в общините не може да бъде по-голям от 2 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

Размерът на средствата за представителни разходи за общинските съвети, съгласно чл. 90, ал. 2 от ЗДБРБ за 2019 г. не може да бъде по-голям от 1 на сто от общия годишен размер на разходите за издръжка по §10-00 „Издръжка“ за дейност „Общинска администрация“.

Представителните цели съгласно чл. 62, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за данъка върху добавената стойност са: посрещане, престой и изпращане на гости и делегации, ношувки, консумация на храна и напитки, организиране на делови срещи, тържества, развлекателни мероприятия, екскурзии.

Функция „Отбрана и сигурност“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 3 886 674 лева, от които 3 643 044 лева представляват реализиран преходен остатък, в т.ч. за капиталови разходи – 2 818 007 лева. Предвиден ръста на минималната работна заплата и осигурителните вноски за ДОО на оперативните дежурни и изпълнителите по поддръжка и по охрана на пунктовете за управление, осигурени са средства за Доброволни формирования, за Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и за Комисиите за борба с трафика на хора.

В разходите за местни и дофинансирани дейности са осигурени средства за превантивна дейност, за незабавна реакция при наличие на природни бедствия и производствени аварии, за поддръжка на язовири и на видеонаблюдение за охрана на територията на община Велико Търново в размер на 158 904 лева.

Функция „Образование“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 29 311 903 лева, от които 1 399 532 лева представляват реализиран преходен остатък.

През 2019 година общата субсидия за делегирани от държавата дейности за функция „Образование“ е в размер на 27 711 100 лева, което представлява 64% от общата субсидия за делегирани от държавата дейности за Община Велико Търново. Увеличението за функция „Образование“ за 2019 година спрямо 2018 година е в размер на 4 875 152 лева, което представлява 75% от общото увеличение на общата субсидия за делегирани от държавата дейности за Община Велико Търново.

През 2019 г. се запазват основните характеристики на модела за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, въведен през 2018 г. Дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини, училищата, центровете за специална образователна подкрепа и в ученическите общежития се финансират по стандарти за дете или ученик, стандарти за група/паралелка и стандарти за институция.

Разходите за местни и дофинансирани дейности са в размер на 6 893 662 лева, от които 3 013 108 лева представляват реализиран преходен остатък за капиталови разходи.

Функция „Здравеопазване“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 4 443 868 лева, от които 1 446 155 лева представляват реализиран преходен остатък, в т.ч. за капиталови разходи – 137 000 лева. Предвидено е увеличение на заплатите на медицинския персонал, ръста на минималната работна заплата и на осигурителните вноски за ДОО. Структурна промяна от 2018 г. е прехвърляне на отчетността на дейността на Общинските съвети по наркотични вещества и Превантивните информационни центрове от функция „Отбрана и сигурност“ във Функция „Здравеопазване“.

В разходите за местни дейности във Функция „Здравеопазване“, които са в размер на 659 100 лева е предвидена издръжката на детски ясли – 528 900 лева, Общинската програма за асистирана репродукция – 70 000 лв., в т.ч. преходен остатък от минали години, съвместни проекти с БЧК и МЗ – 10 000 лв. и други програми и проекти за дейностите по здравеопазване.

Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 6 222 335 лева, от които 314 321 лева представляват реализиран преходен остатък, в т.ч. за капиталови разходи – 5 460 лева. Определените средства по единни стандарти за съответната дейност осигуряват разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка. Извън стандарта за дейностите „Кризисен център“ и „ЦНСТ“ са предвидени и средства за месечни помощи.

Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности във функцията остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на дейности в рамките на функцията, включително за инвестиционни разходи.

При изпълнение на бюджета, в дейност 589 „Други служби и дейности по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта“, по разходен §§ 42-19 „Други текущи трансфери за домакинствата“ от ЕБК се отчитат изразходваните средства по реда на Наредбата за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка. Средствата за присъдена издръжка се предоставят на общините по реда на чл. 67 от ПМС № 332 от 2017 г. на базата на попълнена Справка за фактически изплатените средства.

Разходите за местни и дофинансирани дейности са в размер на 2 079 214 лв., в т.ч. преходен остатък от дарения и други – 15 289 лева. Предвидено е увеличението на разходите за персонал за дейностите Домашен социален патронаж и Клубове на пенсионера и инвалида, където по-голяма част от заетите са назначени на минимална работна заплата.

Функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда“:

Предвидени са разходи за водоснабдяване и канализация, улично осветление, ремонт улична мрежа, озеленяване, чистота и др. Средствата са в размер на 19 067 982 лева, в т.ч. преходен остатък в размер на 6 113 400 лева, от които за капиталови разходи – 5 183 454 лв. и за текущ ремонт на улици и тротоари от трансформирана целева субсидия за капиталови разходи – 24 955 лева.

Приетата с Решение № 1305/ 20.12.2018 г. на Великотърновски общински съвет План-сметка за приходите и начислените разходи през 2019 г. за дейност „Чистота“ по чл. 66, ал. 3 от Закона за местните данъци и такси е намерила отражение в Проектобюджет за 2019 г.

Средствата за програма „Местни инициативи“ са в размер на 450 000 лева.

Средствата за Ремонт улична мрежа на територията на кметствата и кметските наместничества, разпределени съгласно решение на УС на Сдружението на кметовете и

кметските наместници „Янтра 2001“ са в размер на 300 000 лв. Осигурени са неизползваните средства по населени места от 2018 г. за същата дейност.

Функция „Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 3 964 558 лева, от които 134 634 лева представляват реализиран преходен остатък. Увеличени са стандарта за музеите и художествените галерии с регионален характер, стандарта на Регионалните библиотеки и стандарта на Читалищата. Следва да се има предвид, че субсидираната численост не е щатна численост, а е натурален показател, съгласно който се определя годишния размер на средствата за финансиране на съответния общински културен институт или читалище. В рамките на тези средства се определя числеността на щатния персонал, средствата за заплати и съответните задължителни осигурителни вноски от работодател, както и останалите разходи за издръжка.

Разходите за местни и дофинансирани дейности са в размер на 4 069 367 лева. В изпълнение на чл. 12, ал. 10 от Закона за културното наследство, приходите от културни ценности постъпват по бюджета на Община Велико Търново и се разходват за дейности по опазване на културни ценности, консервация и реставрация, за музейни и други дейности, свързани с опазването на културното наследство.

Предвидено е увеличението на МРЗ и осигурителните вноски в разходите за персонал.

Културният календар е в размер на 637 884 лв.

Разходите за Програма „Изкуство и култура“ 2019 са в размер на 50 000 лв.

Средствата за провеждане на събития от културния календар по населените места – 20 000 лева.

Средствата за провеждане на културни мероприятия по кметства и кметски наместничества са в размер на 18 550 лева.

Средствата, предвидени за Програмата за развитие на физическото възпитание и спорта са 485 500 лв.

Функция „Икономически дейности и услуги“:

В делегираните от държавата дейности средствата са в размер на 1 895 лева, които представляват реализиран преходен остатък от целеви трансфери за покриване на фактически извършени и разплатени транспортни разходи за доставка на хляб и основни хранителни продукти.

Разходите за местни дейности са в размер на 2 985 035 лева, в т.ч. 475 396 лв. реализиран преходен остатък, от които 8 903 лева за капиталови разходи.

Основните разходи в местните дейности са за управление, контрол и регулиране на дейностите по транспорта и пътищата, дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътищата, други дейности по икономиката.

Предвидените средства от централния бюджет за зимно поддържане и снегочистване за 2019 г. са в размер на 376 100 лв.

В дейностите по поддържане, ремонт и изграждане на пътища са предвидени средства за цялостна проверка на общото експлоатационно състояние на пътната мрежа и предприемане на мерки за улесняване на работите по зимното поддържане на пътищата. Осигурени са средства за депониране в обхвата на пътя на материали, които създават затруднения при снегочистването или могат да станат причина за образуване на снегонавявания, отстраняване на направляващите пластмасови стълбчета, сигнализиране с пътен знак от двете страни на пътното платно на стеснените пътни участъци и участъците с интензивни снеговалежи, отстраняване на повредите на настилката чрез запълване на пукнатините и изкърпване на дупките, подравняване и профилиране на банкетите както и при необходимост - освежаване на хоризонталната маркировка на пътищата. Планиран е цялостен преглед на мостовете и водосточите и извършване на необходимите ремонтни работи по тях, поставяне на снегозадържащи огради на пътните участъци, изложени на

опасност от снегонавявания. При извършване на строителни работи по пътищата през зимата се предприемат мерки за нормално протичане на движението и провеждане на мероприятията по зимно поддържане.

Функция Разходи неklasифицирани в другите функции:

В тази функция се отчитат Разходите по обслужването на общинския дълг (такси, лихви, комисионни и др.) средствата са в размер на 148 200 лв.

Реализираните в края на годината икономии на средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на същите функции, групи и дейности, включително за инвестиционни разходи, съобразно решението на Великотърновски общински съвет. Преходните остатъци на звената от системата на народната просвета, които прилагат системата на делегиран бюджет, се възстановяват по бюджетите на всеки разпоредител с бюджет в срок до 31 януари 2019 г.

Инвестиционната програма на Община Велико Търново за 2019 година е в размер на 28 206 892 лева, в т. ч. Целева субсидия за капиталови разходи за 2019 г. – 1 720 400 лв.

Средствата от целева субсидия за капиталови разходи е разпределена приоритетно за образователна и пътна инфраструктура.

Съгласно разпоредбите на чл. 46 от ПМС № 344 от 2018 г. със средства от целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 50 от ЗДБРБ за 2019 г. общините не могат да финансират разходи за общинската администрация за леки автомобили, включително за плащания по договори за лизинг от предходни години, мобилни телефони и стопански инвентар.

Паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи е предложено да се разходват за погасяване на ползван кредит „Финансов план за управление на публичната инфраструктура - II етап.

През 2019 година са предвидени плащанията по заеми от предходни години за:

- „Подобряване на бизнес средата в Западна индустриална зона“ ;
- „Развитие на модерна образователна инфраструктура в град Велико Търново;
- „Финансов план за управление на публичната инфраструктура -II етап“;
- „Реконструкция и обновяване на здравната инфраструктура на Комплексен онкологичен център“;

- Авансово финансиране на разходи по проекти по Оперативни и други европейски програми.

В Бюджет 2019 г. се предвиждат усвоявания и плащания по нови краткосрочни дългове, а именно:

- Банков кредит в размер на 3 млн. лв., средствата от който ще бъдат използвани за финансиране и рефинансиране на извършени допустими разходи за изпълнението на Европейски проекти. Същият се предвижда да бъде погасяван с постъпили плащания от съответния Договарящ орган.

- Краткосрочни Кредити от Фонд ФЛАГ по Решения на Великотърновски общински съвет в размер на 3 800 000 лв., в т.ч. по проекти:

• „Привлекателна и съхранена автентична градска среда на град Велико Търново.“, финансиран от Оперативна програма „Региони в растеж" 2014-2020 – 3 000 000 лв.

• „Изграждане на Кризисен център за лица“, финансиран от Оперативна програма „Региони в растеж" 2014-2020 – 800 000 лв.

Процесът на разработване на разходната част на общинския бюджет и през 2019 година за пореден път ни изправя пред предизвикателството да съчетаем непрекъснато нарастващите разходни отговорности на общината, в условията на реалистична оценка и прогноза на финансовото състояние с възможните и достъпни за периода ресурси. Усилията са насочени към оптимизация на разходите, ефективност на публичните ресурси, осигуряване на предоставяните публични услуги при запазване/повишаване на качеството им, в съответствие с годишните цели и приоритети.

Планирането на разходите по общинските бюджети е извършено в съответствие с ясно очертани годишни цели и приоритети, възможните ресурси на общината за 2019 г., включващи приходния потенциал, преходните остатъци от 2018 г., в това число и тези с целеви характер и прехвърлените разходни отговорности от предходната година - просрочени задължения, поети ангажименти с вече сключени договори.

ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ